

PROVOZ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB potřebuje jistotu financování

Problematika sociálních služeb se v Česku týká zhruba půl milionu uživatelů a samotný počet pracovníků v těchto službách je asi 100 000. Už tato čísla jasně ukazují, že jde o významnou část populace, a proto nás zajímalo, jak je tato oblast vnímána v kontextu právě proběhlých komunálních a senátních voleb. Oslovili jsme proto osobu z nejpovolánějších, Jiřího Horeckého, prezidenta Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR (APSS). Zajímalo nás především, co v současné době poskytovatele sociálních služeb trápí a jak by se k této problematice měli postavit naši volení zástupci v různých úrovních politiky.

Prezentace programových bodů pro sociální oblast je tradiční součástí předvolebních kampaní většiny politických subjektů, které se ucházejí o hlasy voličů. Běžní občané to však zpravidla vnímají až na výjimky jako obecná hesla a z konkrétních kroků pak nanejdvů

rekonstrukce nebo výstavba domova pro seniory a podobně. Jak ale vnímá přístup politiků k této problematice zasvěcený profesionál? „Je to tak, a to na většině území ČR. Také jsem prošel pár programů a jde o všeobecné teze typu: dostupnější, kvalitnější, blíže občanům a tu a tam o deklarace výstavby nějakého zařízení. Sociální služby nejsou vnímány jako priority, a to ani centrálně, ani v rámci komunální politiky. Na své důležitosti však postupně nabírají a zcela jistě budou více akcentovány v souvislosti se stárnutím populace, ale i vysokým nárůstem osob trpících demencí. Jsou však již nyní města a regiony, které jdou příkladem. Za regiony můžu jmenovat například Kraj Vysočinu, za města například Prachatice,“ říká Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA, prezident APSS.

Podle jeho slov v současné době chybí klientům právě dostupnost sociálních služeb, možnost moci si vybrat podle své aktuální potřeby a v ideálním případě i výběr mezi více poskytovateli.

„Poskytovatelům pak zcela určitě chybí systém transparentního, dlouhodobého a udržitelného financování, které by znamenalo nějakou minimální míru jistoty financí na každý rok, čímž by se umožnilo

i plánování rozvoje služeb. Oba dva nedostatky jsou systémové a jsou zcela jistě řešitelné. Jak rychle se je podaří vyřešit a zda bude dostatek politické vůle tyto změny realizovat, uvidíme v nejbližších letech," vysvětluje Jiří Horecký.

Zvyšování kvality jako cíl

Zvyšování kvality je jedním ze základních cílů APSS, dlouhodobě proto usiluje o podporu kvality a šíření příkladů dobré praxe. Příkladem může být Značka kvality sociálních služeb, úspěšný model, který asociace vyvinula před více než čtyřmi lety. Tu nyní mohou na základě kvality poskytovaných služeb získat domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, pečovatelské služby a denní stacionáře. „Přivedli jsme do Česka evropský model E-Qalin, realizovali jsme výzkumy na téma kvality, odborné konference, vzdělávací programy, přeložili jsme a vydali zahraniční materiály a podobně. V těchto činnostech chceme a budeme dále pokračovat," poznamenal prezident APSS.

Podle jeho slov asociace udržuje komunikaci se zástupci politických stran na úrovni ministrů, poslanců, senátorů a krajských radních. „Vnímání a přístupy u sociálních služeb jsou odlišné. Ne vždy například znamená, že poslanec, který je členem Výboru pro sociální politiku, dané problematice nějak výrazně blíže rozumí. Konzultujeme s nimi ale legislativu, která se dotýká sociálních služeb, a jsme i pravidelně kontaktováni za účelem našeho stanoviska k celé řadě zákonů i jiných materiálů," vysvětluje Horecký.

Obrovský posun v kvalitě služeb

Vývoj je podle APSS jednoznačně pozitivní. „Já osobně se v sociálních službách pohybuji 15 let a můžu konstatovat, že posun v oblasti kvality je obrovský. Navíc je to trend, který stále trvá," vysvětluje Horecký s tím, že sociální služby u nás stran kvality předčí nejen ostatní státy střední a východní Evropy, ale u některých služeb i služby například v Itálii, Řecku, Francii, Portugalsku a podobně. Kvalita je nicméně podle jeho slov velmi úzce spojena s financováním, které bylo zejména v letech 2010–2012 velmi napjaté a problematické.

Rozdíl asociace nevnímá ani v linii srovnání mezi jednotlivými kraji České republiky. „V Praze jsou stejně jako ve zbytku republiky kvalitní a méně kvalitní služby. U některých služeb je veliký převis mezi poptávkou a disponibilní nabídkou, což se někdy odráží v nižší úrovni kvality. Všeobecným problémem Prahy je nedostatek některých sociálních služeb v oblasti péče. Zatímco například u pobytových služeb je v Česku již celá řada regionů, kde jsou takzvané čekací listiny velmi malé, v Praze k těmto změnám zatím příliš nedochází," hodnotí situaci Jiří Horecký.

Koho tedy volit? Je vůbec na naší politické scéně nějaké uskupení, které má oproti jiným výrazně lépe připravený

program pro sociální oblast, nebo se tyto programy liší spíše v maličkostech? Všeobecně lze říci jen tolik, že sociální problematika je více akcentována levicovými nebo středolevicovými stranami. Záležet tak bude především na samotných politikách, kteří po volbách převezmou zodpovědnost za další vývoj v Česku, zda najdou vůli věnovat vedle jiných problémů patřičnou pozornost i sociální oblasti. Ta totiž bude podle předpokladů odborníků z pohledu skutečných potřeb občanů stále významnější.

Tři prezidentská přání

Pojďme ale závěrem nahlédnout do říše pohádek. Jaká by byla tři přání prezidenta Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR? „Stabilní systém financování, který by umožnil zkvalitňování a rozvoj sociálních služeb. Zvýšení finanční odměny a společenského uznání těm, kteří v sociálních službách pracují. A efektivní, dlouhodobě udržitelný systém dlouhodobé péče a asistivních technologií, který bude připraven na budoucí zvýšené potřeby péče.“

K problematice sociálních služeb jsme oslovili prezidenta Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, Ing. Jiřího Horeckého, Ph.D., MBA.